

Luettelointi yhteisluettelon näkökulmasta

Arne Hedman
Luetteloinnin tiedotuspäivä
25.3.2010

Kansalliskirjasto

Kirjastoverkkopalvelut

Päivän aiheet:

- Yhteisluettelon tehtävät
- Yhteisluettelo ja standardit
- Yhteisluettelon laadun kehittäminen
- Yhteisluetteloon luetteloivan hyveet
- Haasteet

Kansalliskirjasto

Kirjastoverkkopalvelut

Yhteisluettelon tehtävät

Tietovarasto

→ Toisten työn hyväksyminen mahdollisimman täydellisesti

Tiedonhaun väline

→ Haun helppous (löytyvyys, identifiointi),
tietojen kattavuus, nopeus, oikeellisuus

Paikannuksen väline

→ Nopea saatavuus

Luettelointistandardien soveltaminen yhteisluetteloympäristössä

- Samat säännöt, sama formaatti
- Luettelointitasot
 - Käytössä
 - Kansallisbibliografiataso
 - Kirjastotaso
 - Vähimmäistaso
 - Varastokirjaston taso vuoteen 2001
 - Kaikki tasot oikein sovellettuina kelpaavat
- Hyvä luettelointi ei ole täydellisyyteen pyrkimistä tai kirjastokohtaisissa traditioissa pysyttämistä vaan standardien ja sopimusten noudattamista

Mitä tarvitaan luettelointisääntöjen ja formaattien lisäksi?

- Tarvitaan yhteiset pelisäännöt
 - Sopimukset konsortiotasolla
 - Yhteiset periaatteet esim. sisällönkuvailusta ja tilastoinnista
 - Sääntöjen ja formaatin sovellussuositukset

Mitä yhteisluetteloinnin / yhteisluettelon laadun kehittäminen edellyttää?

- Yhteisesti sovittujen pelisääntöjen noudattamista
- Uusien luettelointidoktriinien omaksumista
- Uuden teknologian käyttöönottoa
- Riittäviä resursseja

Työkaluja tavoitteen saavuttamiseksi

– Työryhmät:

- Kirjastoaineistojen kuvailun ohjausryhmä
 - kansainvälisten periaatteiden ja sääntöjen suomennos
- Luettelointi- ja hankintatyöryhmä
 - sovellussuosituksen laatiminen
- Lindan laaturyhmä
 - yhteistyön periaatteiden ja tietokannan laadun määrittely
 - yhteisluettelon tehtävän määrittely ja sisällön kehittäminen
 - luottamuksen lisääminen toisten tekemään työhön ja koordinoiva rooli eri ryhmien välillä

jatkuu

Työkaluja jatkuu

- Kansallinen sisällönkuvailun asiantuntijaverkosto
 - Suositus yhteisluettelon sisällönkuvailuperiaatteiksi
- Teknologia
 - Alephin uusi web-opac
 - Kaukopalveluohjelma Relais

LINDA-luetteloijan hyveet

Uusille LINDA-luetteloijille ohjeeksi ja vanhemmillekin muistutukseksi:

- ❑ Käytän verkossa olevia luetteloinnin apuvälineitä:
 - luettelointisäännöt
<http://www.kansalliskirjasto.fi/kirjastoala/luettelointisaannot.html>
 - MARC 21-formaatti suora linkki Alephista
 - MARC 21-sovellusohje ”
 - sisällönkuvailuohje ”

- ❑ En tee tuplia LINDAan enkä omaan tietokantaan
 jatkuu

Kansalliskirjasto

Kirjastoverkkopalvelut

Luetteloijan hyveet jatkuu

- ❑ Päivitän painostiedot LINDAan
 - 500 Lisäpainokset: Repr. 2009
- ❑ Kyrilliikassa käytän apuvälineitä
<http://www.kansalliskirjasto.fi/kirjastoala/linnea2intra/ohjeita/luettelointi/kyrilliikka.html>
- ❑ Käytän opinnäytteistä (509) oikeita termejä
- ❑ Teen sisällönkuvailun suosituksen ja ohjeiston mukaan
<http://www.kansalliskirjasto.fi/extra/marc21/sisallonkuvailuohje.pdf>
- ❑ Tarkastan BookWherellä kopioitujen konversio
<http://www.kansalliskirjasto.fi/kirjastoala/linnea2intra/ohjeita/luettelointi/poiminta.html>

jatkuu

Kansalliskirjasto

Kirjastoverkkopalvelut

Luetteloijan hyveet jatkuu

- Huolehdin, että tietueessa on unicode-koodi, jotta skandit näkyvät oikein omassa luettelossa
 - nimiön merkkipaikassa 9 koodi 'a'
- Pidän huolen tietueen tasokoodista, joka vaikuttaa tuplakontrolliin omassa tietokannassa
 - nimiön merkkipaikassa 17
- Pidän huolen luettelointisääntökoodista
 - nimiön merkkipaikassa 18 koodi a=Suomalaiset luettelointisäännöt

jatkuu

Kansalliskirjasto

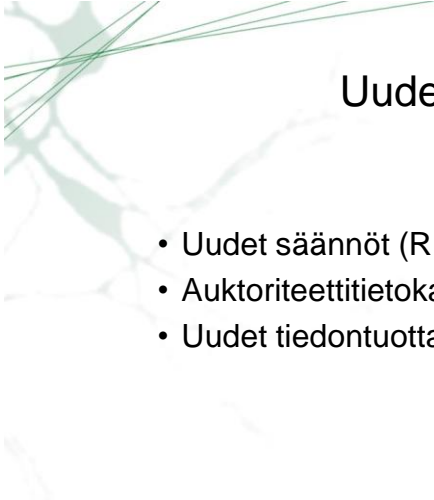
Kirjastoverkkopalvelut

Luetteloijan hyveet jatkuu

- Listaan LINDAsta löytämäni tuplat ja lähetän tiedon lomakkeella
<https://elomake.helsinki.fi/lomakkeet/15321/lomake.html>
- Ilmoitan tietueiden pahoista virheistä cat-listalla
 - voy-cat@helsinki.fi

Kansalliskirjasto

Kirjastoverkkopalvelut

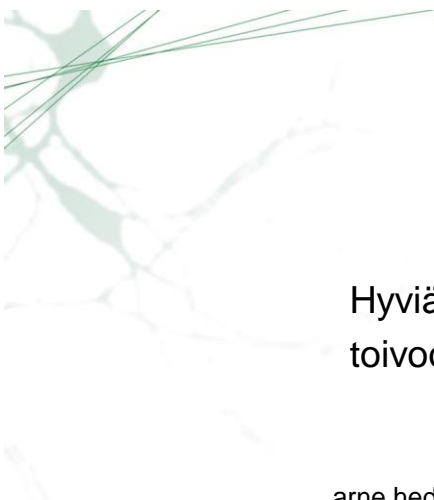

Uudet haasteet

- Uudet säännöt (RDA)
- Auktoriteettitietokannat ?
- Uudet tiedontuottajat

Kansalliskirjasto

Kirjastoverkkopalvelut

Hyviä tietueita !
toivoo LINDA

arne.hedman@helsinki.fi

Kansalliskirjasto

Kirjastoverkkopalvelut